

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.110/2022/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Magyar Ákos ügyvéd (cím) által képviselt I. rendű felperes (cím) I. rendű és II. rendű felperes (cím) II. rendű felperesnek a dr. Varga István ügyvéd (cím) által képviselt Nyíregyházi Törvényszék (cím) alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megfizetése iránt indított perében az Egeri Törvényszék 12.P.20.040/2020/82. számú ítélete ellen a felperesek által 83. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a szövegezésbeli pontosítással hagyja helyben, hogy a felperesek személyenként kötelesek a Magyar Államnak 1 500 000 (egymillió-ötszázezer) forint kereseti illeték megfizetésére.

Kötelezi a felpereseket, hogy személyenként fizessenek meg 15 napon belül az alperesnek az általános forgalmi adót is tartalmazó 635 000 (hatszázharmincötezer) forint másodfokú perköltséget, az államnak pedig – külön felhívásra – 2 500 000 (kétmillió-ötszázezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az I. rendű felperes 2014. március 10. napjától kezdődően 'jövedéki engedély száma' számon regisztrált jövedéki engedély alapján a k.-i helyrajzi szám1., helyrajzi szám2. és helyrajzi szám3. helyrajzi számú dohányföldéken, a tevékenység végzésének a helyeként cím1 alatti címen; míg a II. rendű felperes 2014. február 25. napjától kezdődően 'jövedéki engedély száma2' számon regisztrált jövedéki engedély alapján a k.-i helyrajzi szám4., helyrajzi szám5., helyrajzi szám6., helyrajzi szám7., helyrajzi szám8. helyrajzi számú dohányföldéken, a tevékenység végzésének a helyeként cím1 alatti címen végzett szárított és fermentált dohányból kapcsolatos termelői tevékenységet.

[2] A gazdasági társaság 2015. november hó 30. napjáig vette át a felperesek által megtermelt szárított dohányleveleket.

[3] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-Alföldi Bűnügyi Igazgatóság nyomozói 2016. január 21-én házkutatást tartottak a cím2 szám alatti ingatlannál, ahol 150 dobozban 18 000 kg szárított dohánylevelet foglaltak le.

[4] A felperesekkel szemben azzal a hivatkozással, hogy jelentős mennyiségű szárított dohánylevelet egymás tevékenységéről tudva engedély nélkül tárolták a tulajdonukat képező cím2 szám alatti ingatlanon, büntetőeljárás indult; ennek során a nyomozati szakában a Nyíregyházi Járásbíróság a 14.Bny.102/2016/2. számú végzéssel a felperesektől a nyomozás során lefoglalt 14 438,2 kg szárított dohánylevelet előzetesen elkobozta. A Nyíregyházi Törvényszék a 2.Bny.91/2016/2. számú végzésével az elsőfokú végzést helybenhagyta.

[5] A büntető ügyben elsőfokon eljáró Nyíregyházi Járásbíróság a 2017. október 5-én kelt 42.B.1288/2016/15. számú ítéletével bűnösnek mondta ki a felpereseket jövedékkel visszaélés elősegítésének büntetéseben, ezért a felpereseket két év próbaidőre bocsátotta. Az ítélet indokolása szerint a felperesek rendelkeztek a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXXVII. törvény 110/A. § (1) bekezdése szerinti regisztrációval, ezen regisztráció azonban nem terjedt ki az ellenőrzés alá

vont cím2 szám alatti címre, amely címen 2017. január 21. napján a nyomozó hatóság házkutatást tartott, ott szárított dohányleveleket találtak fel, amelyek a jövedéki törvény értelmében alapanyagának minősültek.

[6] A Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság – a felperesek fellebbezése alapján, amelynek megfelelően utóbb a főügyészség is a felmentés iránt terjesztett elő indítványt – a 2018. június 13-án meghozott 2.Bf.854/2017/3. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a felpereseket a jövedékkel visszaélés elősegítése büntettének vádja alól felmentette.

[7] A jogerős felmentő ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság az anyagi jogszabály téves értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a felperesek bűncselekményt valósítottak meg. Önmagában attól, hogy a regisztráció során a cím2 számot, mint telephelyet nem jelentették be, nem következett el bűncselekményt, mivel az akkor hatályos jogszabály sem írta elő még azt a kötelezettséget, hogy a megtermelt dohányt csak ott lehet tárolni.

[8] A gazdasági társaság a felperesekkel a 2019. évre már nem kötött új szerződést.

[9] A felperesek a keresetükben a nyomozási bírói határozatok és az elsőfokú ítélet büntetőjogi felelősségükre a kirívóan téves jogértelmezés alapján következtető jogalkalmazása miatt kérték az alperes kötelezését bírósági jogkörben okozott kár címén az I. rendű felperes javára 15 460 875 forint, a II. rendű felperes javára 18 970 875 forint; sérelemdíj címén az I. rendű felperes javára 15 000 000 forint, a II. rendű felperes javára 35 000 000 forint és 2019. október 16. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatainak a megfizetésére.

[10] Az alperes jogellenes és felróható magatartás hiányában kérte a felperes keresetének az elutasítását.

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította; kötelezte az I. rendű felperest az alperesnek 750 000 forint perköltség, a II. rendű felperest az alperesnek 1 000 000 forint perköltség, a felpereseket egyetemlegesen a Magyar Államnak 1 500 000 forint kereseti illeték megfizetésére.

[12] Az ítélet indokolása szerint nem álltak fenn a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:519. §-ában rendezett általános és 6:548. §-ának (1) és (2), valamint 6:549. §-ában rendezett speciális feltételei. A felperesek károkozó magatartásként az elsőfokon eljáró bíróság számukra kedvezőtlen határozatát nevezték meg, kifejezetten azt, hogy a perbeli jogviszonyra vonatkozó anyagi jogi jogszabályok téves értékelésével a büntető ügyben első fokon eljáró bíróság nem mentette fel őket. A perbeli jogviszony megítélésével összefüggésben jogalkalmazó büntetőbíróságot az anyagi jogi jogszabályi rendelkezések értelmezése kapcsán azonban nem terhelte kirívóan súlyos tévedés.

[13] Kiemelte az elsőfokú ítélet, hogy a felperesek felmentésére a másodfokú eljárás során akként került sor, hogy az ügyész a nyilvános ülésen fenntartotta az írásbeli fellebbezésben tett indítványt, amely a felperesek vonatkozásában kifejezetten súlyosításra irányult. A Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság a jogerős felmentő ítéletének az indokolásában egyrészt megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az anyagi jogszabály téves értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a vádlottak cselekménye bűncselekményt valósít meg, másrészt azt is megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartva az ügy ténybeli és jogi megítélése szempontjából releváns valamennyi bizonyítékot beszerezte és azokat egyenként és összességében a logika szabályai szerint értékelte.

[14] A kirívó jogértelmezési tévedést kizárja, hogy a 2017. július 1. napját megelőzően hatályos jogszabályi rendelkezések mikénti alkalmazásával összefüggésben egységes jogalkalmazási gyakorlat nem alakult ki.

[15] A perbeli jogviszonnyal összefüggésben két anyagi jogi jogszabályi rendelkezést kellett alkalmaznia a jogalkalmazó bíróságoknak, egyrészt a szárított dohány és fermentált dohány előállításáról, tárolásáról és kereskedelméről szóló 557/2013. (XII.31.) Kormányrendelet 1. §-ának (1) bekezdését, másrészt a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 110/A. §-ának (1) bekezdését, és ezek együttes alkalmazásával kellett állást foglalniuk abban a kérdésben, hogy a dohánytermelő kizárólag az általa kitöltött regisztrációs adatlapon megadott helyen tárolhatja-e az adott gazdasági évben általa megtermelt dohányt.

[16] Nem volt vitatott, hogy a felperesek nem az általuk kitöltött regisztrációs adatlapon megadott helyen tárolták azt a dohányt, amelynek a lefoglalására a nyomozó hatóság részéről később sor került. Csak a Kormányrendelet 2017. július 1. napjával hatályba lépő módosítása után mondta ki az 1/A. §-ának (1) bekezdése, hogy a regisztrációra kötelezett termelő a megtermelt dohányt csak a regisztrációs adatlapon megadott helyen tárolhatja fajtánként elkülönítetten, mennyiségi számbavételt lehetővé tévő módon. Bár a jogalkotó eredeti célja is erre irányult, azonban az anyagi jogi jogszabályi rendelkezések nem voltak teljes mértékben egyértelműek, amely alapján nem állapítható meg a büntetőügyben eljáró bíróság kirívó jogalkalmazási, jogértelmezési tévedése.

[17] Mindezen felül az elsőfokú bíróság felhívta, hogy a felperesek nem bizonyították azt sem, hogy az alperes magatartásával összefüggésben az általuk állított vagyoni kár keletkezett.

[18] A sérelemdíj iránti kereset elutasítása körében ezen felül az elsőfokú ítélet úgy találta, hogy az I. rendű felperes részéről állított magánélethez fűződő személyiségi jog, míg a II. rendű felperes részéről állított egészséghez való személyiségi jog sérelme a büntetőeljárással összefüggésben egyébként sem állapítható meg.

[19] A pervesztes felpereseket kötelezte az elsőfokú ítélet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a.) és b.) pontja alapján az alperest képviselő ügyvéd költségének, valamint a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése alapján a le nem rótt kereseti illetéknek a megfizetésére.

[20] A felperesek a fellebbezésükben arra kérték az ítéltáblát, hogy elsődlegesen a kereset szerint változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletét, másodlagosan helyezze hatályon kívül azt, és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra és új határozat hozatalára.

[21] A megváltoztatás okaként előadták, hogy bár lehetséges az alkalmazott jogszabályi rendelkezésekben a joghézag és a nem egységes értelmezés, kirívó jogalkalmazási hiba volt, hogy a büntetőügyben eljáró bíróságok nem vették figyelembe a rendelkezésre álló dokumentumokat, holott a felperesek már a házkutatás során felmutatták a jövedéki regisztrációról szóló igazolást. A jövedéki engedély a szárított és fermentált dohányval kapcsolatos tevékenységre vonatkozott, a dohányleveleket a felperesek a bevett gyakorlat szerint a termeltető által biztosított tárolási módozattal az erre rendszeresített és épített tároló helyiségben, senki elől el nem rejtve tárolták és birtokolták, ezzel ellentétesen a tevékenység jogellenesnek minősítése súlyos jogalkalmazási tévedés. Hangsúlyozták, hogy a jogerős felmentő ítélet megalapozta az alperes kártérítési felelősségét.

[22] A hatályon kívül helyezés okaként előadták, hogy a téves elsőfokú megállapítással szemben a főügyészség az alapítélet megváltoztatására és a felperesek

felmentésére irányuló indítványt terjesztett elő a védelemmel összhangban, az iratellenes megállapítások a hatályon kívül helyezéssel orvosolhatók.

[23] Az alperes fellebbezési ellenkérelme arra irányult, hogy az ítéltábla hagyja helyben az elsőfokú ítéletet.

[24] Hangsúlyozta, hogy a jövedéki rendelkezések hiányos szabályozásának és annak, hogy nem alakult ki egységes gyakorlat, a kártérítési felelősség szempontjából lényeges jelentősége van. Töretlen abban a bírói gyakorlat, hogy egy téves vagy eltérő jogszabályértelmezés nem alapozza meg a felelősséget, ahhoz egyértelmű és többféle értelmezés lehetőségét kizáró szabály megsértése szükséges, amely a perbeli esetben nem állt fenn. A 2017-es jogszabály-módosítás előtt is kötelező volt a dohány tárolásával kapcsolatos tevékenységet regisztrálni és a regisztráció során megadni a telephelyet, ahol a tevékenységet folytatják. A felperesek a regisztrációs kérelemtől eltérő helyszínen raktározták a dohányt. A jogalkotó eredeti szándéka arra irányult, hogy a regisztrációköteles tevékenység kizárólag a regisztráció során megadott telephelyen legyen folytatható, különben nem lett volna szükség ezen adat közlésére. A megváltozott ügyészégi jogszabályértelmezés alapján került sor a felmentő ítéletre, de ettől még nem volt tekinthető kirívóan tévesnek a több értelmezést is megengedő jogszabályi rendelkezésekből a felperesek büntetőjogi felelősségére következtetés. Kiemelte ezen túl azt is, hogy a hatályon kívül helyezés feltételei nem állnak fenn, hiszen az esetleges iratellenes megállapítások orvoslása a per érdemére tartozik.

[25] A fellebbezést alaptalannak találta az ítéltábla a következők szerint:

[26] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, és azt a bizonyítékok logikus és okszerű mérlegelése alapján, helytállóan állapította meg, helyes érdemi döntést hozott, amelynek indokait az ítéltábla részben eltérően határozta meg.

[27] Elsődlegesen azt vizsgálta az ítéltábla, hogy fennáll-e a fellebbezésben hivatkozott okból az ítélet hatályon kívül helyezésének indokoltsága.

[28] Arra a fellebbezés alappal hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakkal szemben a per tárgyává tett büntetőeljárás során a főügyészség az alapítélet megváltoztatására és a felperesek felmentésére irányuló indítványt terjesztett elő. Ez a hiányosság azonban nem valósítja meg a perjogi szabályokban kivételes jelleggel előírt hatályon kívül helyezés feltételeit. A Pp. 381. § ugyanis úgy rendelkezik, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű. Az egyébként helytálló ítéleti döntés pontatlan vagy téves indokolása azonban, ha a helyes indokoláshoz szükséges tények megállapíthatók, a másodfokú határozatban a megfelelő indokok felhívásával nyilvánvalóan orvosolható. Az ítéltábla ezért a tényállást ennek megfelelően pontosította, ezáltal a hatályon kívül helyezésnek a jogszabályi feltételekre figyelemmel meghatározható indoka nem állt fenn.

[29] Nem volt alapos az ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelem sem.

[30] A felperesek az alperes a keresetük szerinti marasztalását egy olyan büntetőeljárás során végzett jogalkalmazó tevékenység miatt kérték, amely eredményeképpen a törvényes vád alapján eljáró, a szükséges eljárási cselekményeket lefolytató bíróságok a joghatás kiváltására alkalmas végső, jogerős határozattal a felperesek sérelmezett büntetőjogi felelősségét nem állapították meg, ellenkezőleg a vád alól a felpereseket a jogerős ítélet felmentette. A bíróság az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésében meghatározott alkotmányos feladata az ítélezés, amely az adott ügyben a vádban megfogalmazott büntetőjogi

felelősségről való – jogerős – döntésben jelentkezett; a döntéshez szükséges eljárási cselekmények közül emeltek ki a felperesek a kártérítési felelősség szempontjából egyes határozatokat, de nem a büntető-ügyben a végleges döntést eredményező jogerős ítéletet. Annak a megállapításakor, hogy megvalósultak-e ennek során a bírósági jogkörben okozott kártérítési felelősség feltételei, a bíróság alkotmányos ítélkezési feladataiból és ezen belül a rendes jogorvoslat rendeltetéséből kell kiindulni.

[31] A felperesek a perbeli nyilatkozataik alapján alapvetően azt sérelmezték, hogy annak ellenére, hogy rendelkeztek a dohánytermesztéshez szükséges engedéllyel, és nem volt olyan jogszabályi rendelkezés, amely kizárólag a regisztrációs adatlapon megjelölt helyen engedte volna a termékek tárolását, a jogellenes birtoklás feltételezésével velük szemben mégis büntetőeljárás indult, annak során intézkedéseket foganatosítottak, és csak a jogerős büntetőbírósági ítélet tisztázta, hogy bűncselekményt nem követtek el. Ebben a körben azonban szükséges annak a kiemelése, hogy a nyomozó hatóság és az ügyészség a bíróságtól elkülönülő önálló közhatalmi szerv, az előzőek feladatköreiben jelentkező tevékenységek a bíróság kártérítési felelőssége körében nem értékelhetők. Nem volt jelentősége az ügy szempontjából annak, hogy milyen körülmények mellett került sor a felperesekkel szemben büntetőeljárás kezdeményezésére, vád emelésére, mivel a bíróság felelősségét csak az általa alkotmányos feladatkörében megvalósított tevékenységekkel összefüggésben lehet vizsgálni.

[32] Az elsőfokú ítélet ezzel kapcsolatos pontatlan hivatkozásával szemben a felperesek annak alapján állították a bíróság felelősségét, hogy az elkobzásról rendelkező nyomozási bírói, valamint a bűncselekmény elkövetését megállapító elsőfokú ítéleti döntések a büntetőjogi felelősségüket kirívóan téves értelmezés mellett feltételezték.

[33] Az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott Ptk. 6:549. §-ának (1) bekezdésében szabályozott bírósági jogkörben okozott kártérítési felelősség megállapításához az ott írt speciális és a Ptk. 6:519. §-ában írt általános rendelkezéseknek az összevetésével a következő tényállási elemek megvalósulása szükséges: a kár bekövetkezése, a jogellenes károkozó magatartás, a felróható károkozó magatartás, az okozati összefüggés a károkozás és a bekövetkezett kár között, valamint a rendes jogorvoslat kimerítésében meghatározott törvényes kárelhárítási kötelezettség igénybevétele. Bármely feltétel hiányában a felelősség nem állapítható meg, azaz akár csak egyetlen feltétel hiánya is azt eredményezi, hogy a bíróságnak a további tényállási elemek vizsgálata nélkül a keresetet el kell utasítania.

[34] Az ítélőtábla jogi álláspontja szerint a bírósági jogkörben okozott kár megtérítéséért való felelősséget nem alapozhatja meg önmagában a nem jogerős elsőfokú ítéletnek a büntetőjogi felelősséget megállapító – még akár kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedésen alapuló – rendelkezése.

[35] A bírósági jogkörben okozott kárért való felelősség konstrukciójának a lényege, hogy a törvényes kárelhárítási kötelezettség igénybevétele annak rendeltetése szerint értelmezhető, azaz amennyiben a károsult szempontjából eredményre vezet, úgy a felelősség megállapítását ez már önmagában kizárja. A kereset a felelősség alapjaként nem a jogerős másodfokú, hanem a felperesek büntetőjogi felelősségét megállapító elsőfokú büntető ítéletet határozta meg. Nem zárható ki ugyan feltétlenül, hogy egy nem jogerős határozat is megalapozza a kártérítési felelősséget abban az esetben, ha a rendes jogorvoslat nem alkalmas az így okozott hátrány elhárítására. Nem lehet azonban a felelősség alapja az a bírósági rendelkezés, amellyel szemben a kárelhárításra alkalmas jogorvoslat még rendelkezésre áll. Márpedig az elsőfokú ítéletnek a bűnösség kérdésében állást foglaltó rendelkezése ellen létezett ennek elhárítására alkalmas – azaz a büntetőjogi felelősség kizárására vezető – rendes jogorvoslat: az ítélet ellen benyújtható fellebbezés, amellyel a felperes éltek is, így a kár megtérítése iránti keresetet a joghatás kiváltására ekként alkalmatlan elsőfokú ítéleti döntésre nem alapozhatják. Az ezzel ellentétes megközelítés magának a bírósági – és tágabb

vonatkozásban a közhatalmi – jogkörben okozott kártérítési felelősség modelljének a lényegét tenné értelmezhetetlenné. A rendes jogorvoslat intézményének éppen az a lényege, hogy a fél által sérelmesnek tekintett bírósági döntéssel szemben álljon rendelkezésre olyan eszköz, amely alkalmas a téves, hibás cselekmények által okozott sérelem orvoslására úgy, hogy – meghatározott kivételektől eltekintve – a fellebbezéssel támadható döntés mindaddig, amíg a rendes jogorvoslat gyakorolható, ne váltson ki joghatást. Az anyagi jogerőhatással nem rendelkező elsőfokú ítéleti döntéssel szemben igénybe vett rendes jogorvoslat folytán az állított sérelmet a jogerős felmentő ítélet ki is küszöbölte, ebből következően a törvényes kárelhárítás a rendeltetését betöltötte, ezért a rendes jogorvoslati rendszerben értelmezett bíróság jogkörében károkozás nem is történt.

[36] Mindezzel együtt osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, hogy a büntetőeljárás során a sérelmezett határozatok – a nyomozás során az elkobzásról rendelkező első- és másodfokú végzés, valamint a jogerőssé nem vált, ezáltal károkozást meg nem valószínűztető elsőfokú ítélet – rendelkezéseit megalapozó, a termék jogszabályba ütköző birtoklásának értelmezése nem volt tekinthető kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedésnek.

[37] Következtes és egyértelmű abban a bírói gyakorlat, hogy mivel az ítélezés során az absztrakt jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni a konkrét tényekre, ebből szükségszerűen következik az adott esetben több értelmezést lehetővé tevő jogalkalmazási tevékenység. Önmagában a téves jogalkalmazás a felróhatóság körén kívül esik, amely a felelősség alóli mentesülését eredményezi. Akkor felróható a jogalkalmazó szerv tevékenysége, ha a jogszabály egyértelmű, több értelmezési lehetőséget nem engedő rendelkezését hagyja figyelmen kívül, ha a jogszabály rendelkezése teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű, a ténymegállapítás és a döntés pedig nem mérlegelés eredménye (többek között: BH2000. 55., BH2003. 236, BH2001. 423., BDT2017. 3650, BDT2020. 4130.). A felperesek által hivatkozott határozatok rendelkezése azon az értelmezésen alapult, amely az 557/2013. (XII. 31.) Kormányrendelet 1. §-ának (1) bekezdése és a 2003. évi CXXXVII. törvény 110/A. §-ának (1) bekezdése egybevetésével úgy találta, hogy a regisztrációs adatlapon azért kell megadni a tevékenység helyét, mert a dohánytermelő kizárólag itt tárolhatja az általa megtermelt dohányt, ezáltal a dohánytermék eltérő helyen tárolása jogellenes. Ez az értelmezés figyelemmel volt a jogalkotó feltehető akaratára, a jogszabályi rendelkezések logikai rendjére, és bár a főügyészség és a másodfokú bíróság sem osztotta ezt az értelmezést, attól az nem volt tekinthető kirívóan tévesnek.

[38] A kirívó jogalkalmazási tévedés hiánya, mint a felróhatóság hiánya, pedig kizárja a nyomozás során az elkobzásról rendelkező végzések – amelyek tekintetében a rendes jogorvoslat nem vezetett eredményre, ezért a kártérítési felelősség egyéb feltételeit is vizsgálni kellett – miatt is a bíróság felelősségét. Az ügyben alkalmazandó, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 156. §-ának (5) bekezdése szerint ha a lefoglalt dolog birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti vagy a dolog birtoklása jogszabályba ütközik, a bíróság a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára – szükség esetén mintavétel elrendelése mellett – a lefoglalt dolog elkobzásáról határoz. A felperesek nem vitatták az elkobzás törvényes eljárási feltételeit, de perbeli nyilatkozataik alapján itt is a büntetőjogi felelősségük feltételezését, azaz a dolog jogszabályba ütköző birtoklásának az értelmezését sérelmezték, amely azonban az előzőekben levezetettek szerint nem volt tekinthető a felelősséget megalapozó, kirívóan téves jogértelmezésnek.

[39] Nem vezethetett eredményre a felpereseknek a személyiségi jogaik megsértésére alapított sérelemdíj iránti keresete sem. Szükségtelen volt ebben a körben azt vizsgálni, hogy a magánélethez illetve az egészséghez való jog sérült-e, mivel a Ptk. 2:52. §-a (2) bekezdésének utaló szabálya a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire a kártérítési

felelősség szabályait rendeli alkalmazni, ezért ha a bírósági jogkörben okozott kártérítési felelősség feltételei nem állnak fenn, ugyanarra a magatartásra alapított személyiségi jogsértés vagyoni következményei iránti igény sem lehet alapos.

[40] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntést hozott, amikor a felelősség hiányában elutasította a felperesek vagyoni kár és sérelemdíj megfizetésére kötelezés iránti kereseteit.

[41] Észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. §-ának (1) bekezdésével ellentétesen kötelezte a felpereseket egyetemlegesen az legmagasabb összegű kereseti illeték megfizetésére. Mivel az I. és a II. rendű felperesek egyszerű pertársaságot alkotva, külön meghatározott keresetet terjesztettek elő, amely keresetek után külön számítandó az illeték, ezért a legmagasabb összegű kereseti illeték megfizetésére a felperesek személyenként kötelesek; ebben a részben az ítéltábla a Pp. 386. §-ának (3) bekezdése által meghatározott jogkörében pontosította az elsőfokú ítéleti rendelkezést.

[42] A kifejtett okok miatt az ítéltábla elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján – az előző szövegezésbeli pontosítással – helybenhagyta.

[43] A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért kötelesek a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése és 102. §-ának (1) bekezdése alapján – az egyszerű pertársaságra tekintettel személyenként – a feljegyzett fellebbezési illeték és az alperes másodfokú perköltségének megfizetésére. Az alperes perköltségként a jogi képviselőjének munkadíját számította fel, amelynek összegét az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2), (5) és (6) bekezdései alapján az általános forgalmi adót is tartalmazó 635 000 – 635 000 forintban állapította meg, figyelemmel arra, hogy a pertárgy értékéhez képest egyszerűbb megítélésű, lényegében az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatok megismétlését igénylő fellebbezési ellenkérelemre tekintettel ez az összeg áll arányban a kifejtett jogi képviseleti tevékenységgel és a fellebbezett értékkel.

Debrecen, 2022. április 21.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró